

Гао Сијанг

Председник Кинеске академије друштвених наука
Секретар Групе водећих чланова партије
у оквиру Кинеске академије друштвених наука
Пекинг (НР Кина)

УДК 008

316.32

316.422.4

Дискусија/чланак

Примљен: 08.04.2024.

Прихваћен: 24.04.2024.

doi: 10.5937/napredak5-50321

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

Сажетак: Анализирајући стратешке предности и дубину глобалне цивилизацијске иницијативе и њене улоге у модернизацији човечанства, аутор кроз праксу кинеског пута и уважавања различитости нуди научну визију даљег развоја планете и правце напретка. Отварање древног Пута свиле обезбедило је канале за размену култура, робе и информација између Истока и Запада, постављајући снажан темељ за даљу сарадњу цивилизација. И после бројних друштвених, политичких и економских промена у међународном окружењу, Кина остаје чврста у вођењу независне спољне политике мира, енергично се залажући за пет принципа мирољубиве коегзистенције и континуирано проширење пријатељске размене и обострано корисне сарадње са земљама широм света, различитих култура и идеологија. Глобални безбедносни недостатак могуће је решити само искреним разумевањем и поштовањем, због чега Кина инсистира на међусобним консултацијама и разумевању, уз промовисање заједничког напретка кроз сарадњу.

Кључне речи: Глобална цивилизацијска иницијатива, међународна сарадња, јединство, научни социјализам, модернизација

На састанку на високом нивоу, у дијалогу Комунистичке партије Кине са светским политичким партијама, генерални секретар Си Ђинпинг представио је Глобалну цивилизацијску иницијативу, која свеобухватно одговара на „питање модернизације човечанства“ и улива поверење и снагу у промовисање коегзистен-

ције, размене и међусобног поштовања различитих цивилизација, напредак модернизације човечанства и просперитет мноштва светских цивилизација. Глобална цивилизацијска иницијатива потекла је из истраживања и праксе кинеског пута ка модернизацији и почива на искуствима и лекцијама свих цивилизација,

Макета Забрањеног града, некадашње царске палате кинеских династија која је данас претворена у музеј, Пекинг

Фото: Милица Драгић

отелотворујући историјске законе и практичну логику напретка људских цивилизација. Захваљујући богатим теоријским конотацијама и значајној практичној вредности, Глобална цивилизацијска иницијатива изражава мудрост и посвећеност древне цивилизације с историјом дугом више од 5.000 година, и представља још једно важно научно решење које Кина у новом добу даје за изазове пред читавом људском врстом.

Дубоко откривање историјских закона успона и пада људских цивилизација

Свака од цивилизација које је створило човечанство има своје препознатљиве особине, а заједно оне дају значајан допринос развоју и напретку човечанства, правећи тако богато наслеђе. Заснована на дубоком разумевању процеса историјског развоја људских цивилизација

Гао Сијанг

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

и новог облика људског напретка који је донео кинески пут ка модернизацији, Глобална цивилизацијска иницијатива истиче поштовање за различитост глобалних цивилизација и промовише цивилизацијску перспективу једнакости, узајамног слушања, дијалога и инклузивности. У сваком историјском периоду цивилизације могу бити „лепе саме по себи и поштовати лепоту других“ докле год су усредсређене на размену, узајамно учење и инклузивност. Насупрот томе, цивилизација која се залаже за отуђење, која је заснована на приступу „победник узима све“, чак и ако стекне превласт на извесно време, биће губитник на дугорочном плану. Као кристализација рада и мудрости, свака цивилизација отелотворује и наставља, у духовном смислу, лозу неке земље и народа чије историјско наслеђе и развојне иновације морају следити законе који одређују историјски развој и у складу су са историјским кретањима. Кинеска цивилизација, једина велика светска цивилизација која се развија без престанка, израсла је на плодном тлу мултиетничке културе која је хармонична у својој различитости и која је остварила инклузивни развој посредством размене и узајамног учења с другим цивилизацијама.

Требало би да културолошке размене превазиђу отуђење. Стара кинеска пословица гласи: „Учење насамом, без размене с другима, води ка незнању.“ Интеракција између цивилизација служи као основ за складну коегзистенцију човечанства. У историјској пракси, комуникација међу цивилизацијама наилазила је на различита ограничења због географских, језичких и сазнајних разлика, што је довело до дуготрајних препрека. Упркос томе, човечанство никада није

попустило у напорима да промовише размену између цивилизација. Отварање древног Пута свиле, на пример, омогућило је важан канал за размену и интеракцију између источњачких и западњачких цивилизација. Захваљујући њему, економска, културолошка и научна размена између старих цивилизација, као што су: Кина, Индија, Персија, Арабија и Рим наставила је да се проширује, у великој мери доприносећи развоју и напретку људских цивилизација. Многа достигнућа директне размене између људи била су усвојена током формирања и развоја древне кинеске и западњачке историје, постављајући чврст темељ за размену између цивилизација. Не треба да нас изненађује што су идеје Конфуција и Платона на неки начин сличне. Њихови историјски и културолошки корени могу се пратити кроз размену и интеграцију првих цивилизација. У савремено доба, размена и сарадња међу државама широм света постале су много учесталије и свеобухватније, а људско друштво на тај начин створило је повезанију савремену цивилизацију. Почетком XX века марксизам је са Запада дошао у Кину, а Кина и европске државе, као представници источњачке и западњачке цивилизације, нашле су се пред значајном прекретницом у погледу размене међу цивилизацијама. Када је основана Комунистичка партија Кине, прихватила марксизам као своју водећу идеологију, прокрчила је пут за кинеску револуцију и развој, показујући лепоту кинеске цивилизације и доприносећи у већој мери богаћењу и развоју светске цивилизације.

Требало би да узајамно учење превазиђе сукобе. Стара кинеска пословица каже да се укусна супа кува мешањем различитих састојака.

Различитост цивилизација даје разним цивилизацијама јединствен шарм и само узајамним коришћењем туђих предности и међусобним учењем можемо повећати квалитет сопствене цивилизације и афирмисати креативни развој људских цивилизација. На свету не постоји ни савршена цивилизација, као ни она која нимало не ваља. Цивилизације се обогаћују кроз заједничко учење и унапређују кроз интеграцију. Снажна виталност коју кинеска цивилизација показује у нашем добу лежи у свеобухватном позајмљивању и прихватању напредних достигнућа људске цивилизације. Комбинујући основна начела марксизма с кинеском стварношћу и изванредном кинеском традиционалном културом, Комунистичка партија Кине остварила је низ великих теоријских достигнућа и повела кинески народ, састављен од разних етничких група, ка стварању цивилизације која се одликује усклађеним развојем материјалних, политичких, културно-етичких, друштвених и еколошких резултата, обезбеђујући драгоцену искуство и корисну референцу за развој и обнову цивилизација у другим земљама. Кина остаје чврста у промовисању самосталне иностране политике засноване на миру и снажно се залаже за пет принципа мирољубиве коегзистенције, непрекидно проширујући пријатељску размену са земљама широм света које имају различите културе и идеологије. За разлику од појединих западњачких научника и политичара који се енергично залажу за теорију о сукобу цивилизација у међународној заједници, кинески народ није само дубоко свестан разлика између кинеске цивилизације и осталих цивилизација, већ је посвећен и промовисању ширег дијалога на

вишем нивоу међу цивилизацијама, трудећи се да превазиђе сукоб цивилизација посредством узајамног учења међу цивилизацијама.

Требало би да инклузија превазиђе наводну надмоћ. Као што каже стара кинеска пословица, различитост у складу ствара виталност, а истоветност је гуши. Не постоји надмоћ или инфериорност цивилизација, већ само разлике у њиховим одликама. Све цивилизације заслужују поштовање, а ова широкогрудост неопходна је у поступању с различитим цивилизацијама. Историја је показала да људске цивилизације само преко инклузивности могу да подстакну међусобну размену и учење, као и да само превазилажењем наводне надмоћности одређене цивилизације све оне могу да постигну напредак и трајно унапређивање размене и узајамног учења. Користећи своје економске, технолошке и војне предности од почетка новог доба, поједине земље Запада заговарају надмоћ западњачких раса, култура и цивилизација, називајући западњачку цивилизацију крајем људске историје. Овај поглед на цивилизацију, са препознатљивом одликом капиталистичке идеологије, доводи до тога да западњачка култура не само да пати од све веће ускогрудости и одвајања, него ће, исто тако, неизбежно појачати судар цивилизација, стварајући мржњу и немире међу народима. Токком 5.000 година историје развоја своје цивилизације, кинески народ је одувек поштовао начело „различитости у складу“ и давао неизбрисив допринос људском напретку, разумевајући и уважавајући цивилизације других земаља и истовремено одржавајући своју културолошку самоувереност. Од оснивања Народне Републике Кине, кинеска влада и народ чврсто се залажу за

то да цивилизације треба да поштују и уче једна од друге и да свака држава треба да прати пут цивилизацијског развоја који је доследан њеној властитој реалности и потребама њеног народа. Кина никада неће прибећи културолошком колонијализму или наметању идеологије, нити ће покушати да промени политичке системе и развојне моделе других држава, као што се неће ни мешати у унутрашње послове других држава. Она се чврсто противи свим облицима наводно супериорне цивилизације и свим опсесивним покушајима да се туђе цивилизације промене или чак замене, већ тежи складној коегзистенцији различитих цивилизација уз међусобно уважавање.

Дубоко разумевање практичне логике у основи напретка људских цивилизација

Глобална цивилизацијска иницијатива обезбеђује идеолошке смернице за напредак људских цивилизација, али исто тако јасно дефинише тежњу ка вредностима и смер напретка, и указује на практични пут напретка људских цивилизација из рационалне и прагматичне перспективе, те самим тим постаје водич за поступање у унапређењу процеса модернизације човечанства и доприноси процвату светских цивилизација.

Глобална цивилизацијска иницијатива по држава тежњу ка вредностима с циљем напретка цивилизација. Током хиљадугодишњег развоја, оне су постепено прихватале вредности као што су: мир, развој, једнакост, правда, демократија и слобода, које дели читаво човечан-

Гао Сијанг

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

ство и које представљају препознатљиво обележје напредних цивилизација. Мир и развој јесу заједнички циљеви човечанства, једнакост и правда идеали, а демократија и слобода су заједничка стремљења. Упркос сложености света, заједничке вредности човечанства служе као највећи концентрични круг за изградњу опште сагласности, односно као највећи заједнички делилац свих народа у борби за бољу будућност, при чему се истиче усмереност ка вредностима у заједничком стремљењу ка бољем свету. Да би промовисале заједничке вредности човечанства, државе треба да имају високо одговоран став према будућности и судбини човечанства, да буду отвореног ума у уважавању перцепције вредности у различитим цивилизацијама и да поштују начин на који народи свих држава истражују пут ка вредностима. Уместо да другима намећу сопствене вредности или моделе и да подстичу идеолошка сучељавања, државе би требало да уважавају заједничке вредности човечанства на конкретан и реалан начин у својој пракси испуњавања интереса свог народа.

Глобална цивилизацијска иницијатива јасно дефинише смер напретка цивилизација. Током историје, човечанство у целини је напредовало ка развоју производних снага, политичкој једнакости и правди, и заокруженом развоју појединаца, као и ка миру, сарадњи, расту и ситуацијама у којима сви побеђују. Међутим, овај напредак не састоји се у подели историје, већ у сталним иновацијама у наслеђу цивилизација. На практичном нивоу, реч је о потпуном коришћењу историјских и културолошких вредности сваке државе и промовисању креативне трансформације и иновативног развоја

појединачних лепих традиционалних култура у процесу модернизације. Као темељ за наслеђивање и развој неке државе и народа, лепа традиционална култура мора се не само чувати и преносити с генерације на генерацију, већ захтева и иновације у модернизацији тако што иде у корак с временом. У процесу свог формирања и развоја, традиционална култура је неизоставно изложена ограничењима и спутаним нивоом људског разумевања, историјским условима и друштвеним системима у различитим периодима, те самим тим носи печат старих времена и садржи застареле и превазиђене елементе. То изискује доношење правих избора у контексту захтева модернизације и истовремено

проучавање, истраживање и примењивање традиционалне културе. Уважавањем начела да прошлост треба да служи садашњости и да учимо из прошлости, требало би да одржавамо традиционалну културу на разуман начин. Треба да се залажемо за интеграцију традиционалне и савремене културе у оквиру креативне трансформације и иновативног развоја. Све државе широм света треба да одговоре на нове захтеве напретка данашњице, да што чвршће повезују значај своје сопствене историје и културе са савременом епохом, да преносе дух лепе традиционалне културе која превазилази време и простор и сеже ван националних граница, која је пуна вечне привлачности и вредности

Поглед на острво Гулангју које је уврштено на листу светске баштине Унеска, Сијамен, провинција Фуђијан

Фото: Ивона Катић

за наше доба, те да основне културолошке гене својих држава прилагоде савременим кретањима, да унесу хармонију у модерно друштво и коезистирају с богатим и раскошним цивилизацијама које су створили људи широм света, како би се обезбедиле правилне идеолошке смернице и дао огроман подстрек развоју људских цивилизација.

Глобална цивилизацијска иницијатива обезбеђује практичан пут ка напретку људских цивилизација. Државе широм света гаје своје блиставе цивилизације, међусобно се допуњавајући и на тај начин постављајући чврст темељ за директну међународну размену и сарадњу људи, које нису само значајни начини за промоцију узајамног разумевања и сродства међу народима различитих земаља и заједничких напора за напредак људских цивилизација већ, и то је много важније, служе као значајни стубови за изградњу нове врсте међународних односа у новом добу. У том погледу, Глобална цивилизацијска иницијатива предлаже практичан пут јачања директне међународне размене и сарадње међу људима, с фокусом на истраживање начина за изградњу глобалне мреже за међуцивилизацијски дијалог и сарадњу, обогаћивање садржаја размене и ширење авенија сарадње ради промовисања развоја различитих људских цивилизација кроз богате и садржајне директне размене и сарадњу међу људима. Прво морамо побољшати механизам и иновирати методе за директну размену међу људима. Треба да уважимо улогу разних региона и институција, да активно спроводимо различите облике сарадње између парламената, политичких партија, трустова мозгава и локалних управа, да регулишемо

Гао Сијанг

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

и институционализујемо активности размене и сарадње и да стално градимо целовиту, вишеслојну и широку мрежу директне међународне размене и сарадње. Друго, морамо непрекидно да обогаћујемо садржаје директне међународне размене и сарадње. Свеобухватне активности за размену међу људима могу се спроводити у: академским круговима, образовању, здравству, спорту, туризму и осталим областима с циљем учвршћивања друштвених темеља за директну размену и сарадњу. Треће, морамо координисано примењивати видове културе као што су: књижевност, позориште, филм, телевизија, музика, плес, лепе уметности, фотографија, акробатске вештине, књижевна критика и уметничко образовање, а истовремено рационално користити разна средства масовне, групне и интерперсоналне комуникације да бисмо заједно створили разноврсне и делотворне канале за директну размену и сарадњу међу људима. Кина је у мају 2019. одржала конференцију о дијалогу азијских цивилизација, која, заједно са осталим платформама за размену између цивилизација служи као нова авенија лакшег узајамног учења и уважавања међу цивилизацијама у Азији и целом свету, као и за заједничко превазилажење сукоба цивилизација. Докле год међународна заједница буде и даље јачала међуљудску размену и сарадњу и спроводила дубоку и разноврсну размену мишљења и осећања, постојаће отворен пут за унапређену размену и разумевање између разних народа и за бољу интеракцију и интеграцију разноврсних култура. Заједно можемо допринети процвату светских цивилизација и учинити их шароликом баштом пуном живота.

Позитиван одговор на стварне изазове у процесу модернизације човечанства

Данашњи свет доживљава до сада незабележене промене. Важна манифестација тога јесте крајње озбиљна штета коју наносе хегемонистичке насилне праксе. Недостатак мира, развоја, безбедности и управљања све је већи, а човечанство се суочава са изазовима као никада раније. Суштинско решење за огромне изазове који стоје пред човечанством на путу ка модернизацији лежи у промовисању модернизације човечанства и заједничкој изградњи заједнице са заједничком будућношћу за све људе. Глобална цивилизацијска иницијатива посвећена је превазилажењу уобичајених изазова који спречавају модернизацију човечанства, а такође посвећује потпуну и дубоку пажњу достигнућима људских цивилизација.

Глобална цивилизацијска иницијатива бори се против недостатка мира и у целисти истиче мировне атрибуте модернизације човечанства. У прошлом веку човечанство је преживело два велика светска рата који су уништили народе свих земаља. Иако од Другог светског рата није било великих глобалних ратова, у појединим земљама и регионима често су избијали сукоби и немири, а међународна ситуација доживљава све већу нестабилност, што представља озбиљну претњу светском миру. У овом добу, веома мали број водећих земаља, које се и даље држе старог начина размишљања из хладног рата и тзв. игара са нултом сумом, својевољно примењују силу или прете њеном

применом, размећу се својом хегемонијом, политиком моћи и неоинтервенционизмом како би изазвале проблеме и повећале сукобе у корист властитих интереса, чиме ситуацију у свету чине још сложенијом и нестабилнијом. У јуну 2022. Високи комесаријат Уједињених нација за избеглице (енгл. UNHCR) издао је Извештај о глобалним трендовима, из којег се види да је приближно 89,3 милиона људи у свету измештено из својих домова током 2021. због ратова, насиља, прогона и кршења људских права, што је повећање од 8% у односу на претходну годину и више него удвостручен број измештених људи у односу на претходну деценију. Све угроженији мир показује да се мирољубива природа модернизације човечанства суочава са озбиљним изазовом и да „модернизација“ појединих држава и региона одступа са основног правца напретка цивилизација. Кинези су мирољубив народ, а Комунистичка партија Кине јесте политичка партија која истински трајни мир читавог човечанства сматра својим племенитим идеалом. Поготово од почетка новог доба, Кина је предложила бројне мировне концепте, представљајући се као миротворац.

Глобална цивилизацијска иницијатива бори се против недостатка развоја и тежи да створи покретачку снагу за модернизацију човечанства. Данас се светска привреда споро опоравља и нема довољно глобалног подстицаја за развој. Током неколико последњих година, светска привреда суочила се с упадљивим повећањем неповољних фактора за раст, па економски раст опада нарочито због утицаја

Гао Сијанг

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

неочекиваних фактора као што је пандемија ковида 19. Према извештају Међународног монетарног фонда (ММФ) из јануара 2023, стопа глобалног економског раста током 2022. била је 3,4%, што је пад од 2,8 процентних поена у односу на 2021. годину. Предвиђа се да ће стопа глобалног економског раста и даље падати до нивоа од 2,9% у 2023. години. У исто време, и даље постоји изражен проблем неуравнотеженог и недовољног глобалног развоја. Светски извештај о неједнакости из 2022, који је издала Светска лабораторија за неједнакост, показује да је 2021. године 10% најбогатијег светског становништва остваривало 52% укупних глобалних прихода, док је оних најсиромашнијих 50% имало свега 8,5%. У данашње време више од 700 милиона људи широм света и даље живи у крајњем сиромаштву, при чему нису задовољене њихове основне потребе за здравственом заштитом, образовањем, водом и санитарним уређајима. Стопа сиромаштва у сеоским подручјима широм света износи 17,2%, што је троструко више у односу на стопу у градским подручјима. То значи да се недостатак глобалног развоја додатно повећава и да непрекидно урушава темеље модернизације човечанства. Упркос све већем недостатку глобалног развоја, Кина се држи пута мирног и отвореног развоја, покушавајући да оствари бољи квалитет, ефикасност, једнакост и одрживост развоја; исто тако, олакшава економску глобализацију у отворенијем, инклузивнијем, балансиранијем правцу, где ће сви имати користи, па развојна достигнућа кинеског пута ка модернизацији настављају да учвршћују темеље напретка људских цивили-

зација и да стварају нову покретачку снагу за модернизацију човечанства.

Глобална цивилизацијска иницијатива бори се против недостатка безбедности и тежи да на свеобухватан начин створи безбедносне гаранције за модернизацију човечанства. Савремено доба је сведок сложене и озбиљне глобалне безбедносне ситуације, са испреплетеним традиционалним и неконвенционалним безбедносним претњама. У сфери традиционалне безбедности, геополитичке игре између водећих сила постају све жешће. Свет се суочава с формирањем нових блокова и са све очигледнијим сукобима између њих, као и с повећаном опасношћу од избијања нуклеарног рата. То што број постојећих нуклеарних постројења широм света износи око 22.000 и што је до сада извршено преко 2.000 нуклеарних проба представља озбиљну претњу по безбедност целокупног човечанства. У сфери неконвенционалне безбедности, проблеми у вези с климатским променама, еколошком животном средином, храном и енергијом, информацио-ним мрежама и јавним здравством постају све израженији. Према Извештају о стању безбедности хране и исхране у свету из 2022, који је издала Организација за храну и пољопривреду у оквиру Уједињених нација (енгл. FAO) у сарадњи с другим организацијама, између 702 и 828 милиона људи широм света суочило се с глађу током 2021, што је повећање од око 46 милиона људи током 2020. и кумулативно повећање од приближно 150 милиона у односу на 2019. годину. У међувремену, глобална ситуација у погледу производње и обезбеђивања

енергије и даље се погоршава, а цене енергије нестабилне су и достижу висок ниво. Морамо се ослонити на јединство и сарадњу свих људи како бисмо елиминисали глобални недостатак безбедности. Међутим, одсуство међусобног поверења отежава консензус међународне заједнице и предузимање активности у погледу сарадње. Као одговор на то, Кина инсистира на узајамним консултацијама и разумевању, на добијању поштовања путем поштовања, на растеривању сумњи у вези са отвореношћу и искреношћу, и на промовисању заједничког напретка посредством сарадње. Глобална цивилизацијска иницијатива коју предлаже Кина користи искуство и мудрост из историје развоја људске цивилизације и посвећена је пружању свеобухватнијих, дугорочнијих и темељнијих безбедносних гаранција за модернизацију човечанства.

Глобална цивилизацијска иницијатива бори се против недостатка управљања и стално унапређује систем управљања модернизацијом човечанства. Одсуство делотворне контроле над недостатком мира, развоја и безбедности блиско је повезано са озбиљним недостатком управљања у међународној заједници. С једне стране, све израженији глобални проблеми доносе са собом и веће захтеве и потребу за глобалним управљањем, као и већа очекивања у вези са улогом великих сила у међународним пословима. С друге стране, дошло је до пада способности и спремности појединих великих сила да обезбеде јавна добра за глобално управљање. Као највећа светска економија, Сједињене Америчке Државе истичу приори-

тет својих властитих интереса и безобзирно примењују унилатералну политику „осиромашавања својих суседа“, стварајући тако корист на рачун других и додатно чинећи постојећи глобални систем управљања нефункционалним, неделотворним и некомпетентним. У последњих неколико година Сједињене Америчке Државе стално се повлаче или прете повлачењем из међународних механизма и желе да успоставе ексклузивне „мале кругове“ и „мале групе“, користећи тако глобално управљање као инструмент или оружје за политичке сврхе, онемогућавајући процес обнове и изградње глобалног система управљања и подривајући институционалну основу глобалног управљања. Стога су озбиљно ограничени присуство и глас нових тржишта и земаља у развоју као важних учесника који доприносе глобалном управљању. Суочен с превирањима и променама у свету, систем глобалног управљања мора да прати време и да се прилагођава. У том погледу, Кина је смислила и примењује концепт глобалног управљања на начелу свеобухватних консултација, заједничког доприноса и користи, залажући се за то да све државе на свету удруже своју мудрост, искористе своје појединачне предности, дају све од себе и поделе плодове. Као ново међународно јавно добро, Глобална цивилизацијска иницијатива постала је значајан део система глобалног управљања и подстаћи ће тај систем у праведнијем и разумнијем правцу и повести модернизацију човечанства у нову фазу – из хаоса ка управљању и просперитету.

Пуно исказивање значаја кинеске модернизације за свет

Више од стотину година Комунистичка партија Кине поштује заједничке вредности: мир, развој, једнакост, правду, демократију и слободу за читаво човечанство, трудећи се да унапреди велики циљ напретка људске цивилизације и створи нови облик људског напретка помоћу кинеског пута ка модернизацији, кроз стално истраживање и праксу. Нов облик људског напретка који је створила Комунистичка партија Кине развио се из 5.000 година дуге кинеске цивилизације, из размене и узајамног учења између цивилизација, споја основних марксистичких начела и кинеске стварности, као и из лепе кинеске традиционалне културе, па је, самим тим, нов облик људског напретка с богатим савременим конотацијама и снажном виталношћу. Глобална цивилизацијска иницијатива јесте велика теоријска иновација проистекла из процеса кинеске модернизације, а њен значај за свет веома је велики.

Кинески пут ка модернизацији активно примењује нови концепт унапређења напретка људских цивилизација. Основна идеја новог облика људског унапређења кроз кинески пут ка модернизацији јесте да та модернизација буде усредсређена на људе и да стално остварује људску тежњу за бољим животом. Током нове демократске револуције, Комунистичка партија Кине је, у складу с марксизмом/лењинизмом, створила и развила вредности које су довеле до праксе револуционарне борбе, окончале историју полуколонијалног и полуфеудалистич-

Гао Сијанг

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

ког друштва у старој Кини и оствариле велики скок из вишевековне политике феудализма на народну демократију у Кини. После оснивања Народне Републике Кине, Комунистичка партија ујединила је и повела кинески народ и све етничке групе у самосталан и напоран рад, остваривши изузетна развојна достигнућа којима се кинески народ веома поноси. У дугорочној пракси реформи, отварања и социјалистичке модернизације, Комунистичка партија Кине је ујединила и повела кинески народ и све етничке групе у правцу непрекидног истраживања и постизања огромне трансформације од уздицања и просперитета, до велике снаге. Улазећи у ново доба, генерални секретар Си Ђинпинг представио је концепт иновативног, координаног, еколошког, отвореног и заједничког развоја, узимајући дељење као почетну тачку и упориште развоја и на тај начин омогућавајући кинеском народу да направи историјске кораке ка свеобухватном људском развоју и заједничком просперитету за све људе.

Кинески пут ка модернизацији пронашао је нову авенију за промоцију људског напретка. Основни елемент новог облика цивилизација који је створила кинеска модернизација јесте успешно истраживање кинеског пута ка модернизацији. Након оснивања, Комунистичка партија Кине остала је дубоко свесна свих болести капиталистичке модернизације и извукла је дубоке лекције из историје бројних земаља у развоју које су упале у развојну замку тако што су подражавале западњачки модел. У том погледу, Комунистичка партија Кине практикује независно истраживање пута ка модернизацији,

који је у складу с њеном властитом стварношћу, и ујединила је и повела кинески народ и све етничке групе ка значајним историјским достигнућима у свом процесу модернизације за свега неколико деценија од оснивања Народне Републике Кине. За разлику од пута модернизације у развијеним земљама Запада, нови кинески пут модернизације не само да руши мит о томе да се модернизација може постићи применом капиталистичког модела модернизације, већ такође земљама у развоју проширује авенију ка модернизацији, пружајући нову опцију за модернизацију многобројних земаља и народа на свету који стреме ка независном развоју, а истовремено даје решења за проблеме проистекле из модернизације човечанства и за изазове који стоје пред људским цивилизацијама.

Кинески пут ка модернизацији стално развија нови систем који се залаже за напредак човечанства. Кинески пут ка модернизацији као нови облик људског напретка јесте историјски процес истраживања, стварања, консолидовања и развијања социјалистичког система, а такође је и велики подухват који предводи социјалистички покрет у свету. Комунистичка партија Кине већ више од једног века уједињује и предводи кинески народ и све етничке групе у тешкој борби за остваривање социјалистичке револуције, успостављање социјалистичког система и промовисање обнове и развоја социјалистичког покрета у свету. Нови облик људског напретка који је створила, који се одликује огромном виталношћу и трајним утицајем, показује неупоредиву надмоћ социјалистичког система. Социјализам с кинеским карактеристикама у

новом добу има дубок утицај на светску сцену и на процес људског напретка захваљујући сјајним развојним достигнућима, сталним подстицањем социјалистичког покрета у свету да стреми ка новој историјској фази и пружањем нове виталности научном социјализму у Кини током XXI века.

Кинески пут ка модернизацији промовише изградњу новог поретка који се залаже за повећани напредак човечанства. Нови облик људског напретка који је створио кинески пут ка модернизацији залаже се за отвореност, инклузивност, сарадњу и исход у којем сви побеђују. На међународном плану, он позива на промовисање изградње праведнијег и равноправнијег међународног поретка и стварање новог света с трајним миром и свеопштим просперитетом. Као марксистичка партија која тежи ка остваривању друштвене правде и једнакости, Комунистичка партија Кине одувек је подржавала напоре великог броја земаља у развоју у изградњи новог међународног поретка, залажући се за то да нови међународни поредак одражава општа стремљења и заједничке интересе људи широм света, као и захтеве историјског развоја и напретка у сваком добу. Овај нови поредак подразумева окончање хегемоније и политике моћи, остваривање демократских међународних односа и давање гласа сваком члану међународне заједнице у међународним пословима. Кина ће наставити да примењује истински мултилатерализам и да се залаже за решавање међународних питања заједничким консултацијама свих земаља. И даље ће поступати као заговорник и бранилац међународне владавине права, чврст

Гао Сијанг

Откривање историјских закона успона и пада људске цивилизације и указивање на пут за напредак цивилизације: теоријска конотација и практична вредност Глобалне цивилизацијске иницијативе

чувар међународне правичности и правде, и као земља која доприноси и гради систем глобалног управљања.

Глобална цивилизацијска иницијатива прати правац историјског развоја, даје кинеске одговоре на питање модернизације човечанства и пружа идеолошке и акционе смернице за бржи

људски напредак. С обзиром на то да све већи број земаља активно одговара на позив Глобалне цивилизацијске иницијативе и олакшава њено спровођење, човечанство ће неизоставно кренути на ново путовање ка модернизацији и изградњи напредније разноврсности светских цивилизација.

Кинески робот полицајац на железничкој станици

Фото: Shutterstock

Gao Xiang

President of the Chinese Academy of Social Sciences (CASS)
Secretary of the Leading Party Members' Group of CASS
Beijing (PR China)

**Unveiling Historical Laws of the Rise and Fall of Human Civilization
and Pointing to Path for Civilization Advancement: Theoretical Connotation
and Practical Value of the Global Civilization Initiative**

Summary

32 |

Analyzing strategic advantages and the depth of the Global Civilization Initiative and its role in the modernization of humanity, through the practice of the Chinese path and respect for diversities, the author offers a scientific vision of further development of the planet and directions of progress. The opening of the ancient Silk Road provided important channels for the exchange of cultures, goods and information between the East and the West, laying a strong foundation for further cooperation of civilizations. Even after numerous social, political and economic changes in the international environment, China remains firm in pursuing independent foreign politics of peace, vigorously advocating Five Principles of Peaceful Coexistence and for continued expansion of friendly exchanges and mutually useful cooperation with the countries throughout the world which have different cultures and ideologies. The global security deficit can be solved only through honest understanding and respect, and that is why China insists on mutual consultation and understanding with the promotion of shared progress through cooperation.

Keywords: Global Civilization Initiative, mutual cooperation, unity, scientific socialism, modernization